

**İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
İZMİR LİMAN BÖLGESİ İÇİN KENTSEL TASARIM ULUSLARARASI
FİKİR YARIŞMASI - Aralık 2001**

JÜRİ RAPORUNDAN

Başlangıç Önerileri

Şartnamede, yarışmanın amacı, alanın gelişimine, kentsel mekanın kalitesine ve mimarisine ilişkin başlangıç fikirlerinin oluşturularak kentin çağdaş görüntüsünü arttırmak ve İzmir'in gelişen uluslararası konumunda liman çevresinde yeni bir kent merkezi yaratmak olarak tanımlanmıştır. Teslim edilen ve seçilen projeler, daha sonra Belediye'deki plancılar tarafından üzerinde çalışılacak önerileri içeren temsili fikirler ve imajlar olarak düşünülmüştür. Jüri, katılımcılar tarafından sunulan projelerin sonuç planları olmadığını özellikle vurgulamak istemektedir. Bazı başvurular sadece eskiz önerileridir. Bu anlayışla, jürinin karar alması katılımcıların yorumları doğrultusunda alanın potansiyellerine ilişkin kapsamlı bir tartışmayla oluşmuştur. Yarışmacılar bazen belirli formal gereksinimleri karşılamakta başarısız olmakla birlikte; hepsi yarışmanın temel amaçlarına yanıt vermişlerdir ki bunlar alanın mekansal ve mimari özellikleri, gelecekteki İzmir'in görüntüsü ve arazi kullanımı ve planlamasına ilişkin yönlendirmelerdir.

Şartnamedeki çok sayıda gereksinimlere ek olarak, Jüri, hem yapılaşmış alanın potansiyelini hem de alanda önerilen karlı aktivitelerin ekonomik anlamda uygulanabilirlik olasılıklarını göz önüne almıştır. Alanın kentsel gelişiminin tamamlanması on yıllar süreceğinden, yapılaşmış alanların gelişimine ilişkin etaplama olasılıkları ve önerilerin bu uzun vadeli gelişime izin veren bir esneklikte olması da düşünülmüştür. Alan İzmir kenti bağlamında azar azar şekil alacağı için, içerik kavramı fiziksel, sosyal, ekonomik ve kültürel olduğu kadar aynı zamanda tarihi boyutuyla da (hem ileri hem de geri bakışlarla) değerlendirmede önemli bir noktayı. Bu bağlamda, tarihi binaların korunması ve Eski İzmir'in geleceğinin kültürel ve sembolik öneminin yarışmacılar tarafından değerlendirilmesi beklenmektedir.

Projelerin bir 21. yüzyıl kentinin fikirlerini taşıması gerekmektedir. Yarışmacılar tarafından önerilen kent formu 21. yüzyılın ortalarını işaret etmektedir. Bu fiziksel özellikler Türkiye'nin Avrupa Topluluğu'na üye olacağı ve Akdeniz'in ana bileşeni olacağı bir dönemle örtüşmektedir. Böylece, alanın gelişimine ilişkin tüm konular uzağı göremeyen gelecek yıllardaki yerel beklentilerle değil, gelecekte ki bu vizyonla ilişkilendirilmelidir.

Değerlendirmeye ilişkin Genel Kriterler

Değerlendirme için fikir birliğine varılan genel kriterler aşağıdaki şekilde tartışılmıştır:

1. Kamu kullanımı vurgulanmalı ve önemi belirtilmelidir.
2. Binalarla değil, kamu mekanları açısından kimlik,
3. Projenin içeriği kapsamında anlaşılması güç olan alandaki arazi kullanımının uygun karmaşıklığı,
4. Merkez olmaya karşın merkezizetçilik: alanın merkezi konumu, kent merkezi mi bölgesel merkez mi olduğu,
5. Banliyö özelliklerine karşın kentsel özellikler,
6. İçeriksel elemanlar: dokunun sürekliliği (örneğin; Karşıyaka ve Alsancak bölgelerinin sürekliliği),
7. Projelerin formal görüntüsü ve konulan oldukça önem taşımaktadır.

8. Körfez etrafındaki süreklilik sorunu; bu sürekliliği tamamlamaya yönelik bir oluşum olup olmadığı,

9. Mesajlar: Başkana, plancılara, kente, halka verilmediğidir.

10. Alanın potansiyelleri değerlendirilmelidir.

11. Gelecek için bir vizyon beklenmektedir. Bu vizyon teknolojiyle de bağlantılı olmalıdır.

12. İçeriksel tutumda kısıtlar bulunmaktadır. Kentin ekonomisi, kültürü ya da politik kültürüne ilişkin içerik düşünülmelidir.

13. Kentin kullanımı ve rolü,

14. Kıyı bandının şekillenmesi,

15. Ölçek Sorunu,

16. Sembolik konular, (Bayraklı'nın konumu gibi)

17. Yeşilin doğası: orman mı, park mi, rekreasyon alanı mı ya da uygulanabilir bir fikir olup olmadığı, iklimsel konulara ait referanslar gözönüne alınmalıdır.

19. Kıyı bandının silüet sorunu,

20. Yüksek profilli panoramik düzenlemeler,

21. Trafik, yaya hareketi ve park sorunları,

22. Yeniden kullanılabilirliğinin sağlanması sorunu (eski sanayi yapıları vb.),

23. Koruma sorunu,

24. İklimsel düşünceler sorunu.

Jüri Üyeleri

Doğan KUBAN - Jüri Başkanı, Mimar, Mimarlık ve Kent Tarihi Profesörü

Ahmet GÜLGÖNEN - Mimar Profesör

Hande SUHER - Mimar, Kent Planlama Profesörü

Jordi FARRANDO - Mimar

Kok Leong CHIA - Mimar, Plancı, UIA temsilcisi

Raci BADEMLİ - Kent Plancısı, Kent Planlama

Profesörü

Romi KHOSLA - Mimar

Yedek Jüri Üyesi

İsmet OKYAY - Mimar, Kent Planlama Profesörü

Danışman Üyeler

Cemal SÜMENGİN - Kent Plancısı

Güngör KAFTANCI - Mimar

Murat KATOĞLU - Sanat Tarihi Doktoru

Rauf BEYRU - Kent Planlama Profesörü

Sezai GÖKSU - Kent Planlama Profesörü

Teknik Danışman

Cengiz TÜRKSOY - Kent Plancısı

Raportörler

Ahu DALGAKIRAN - Kent Plancısı, Araştırma Görevlisi

Beril ÖZALP - Kent Plancısı

Gül ŞENER - Mimar

Hasan TOPAL - Mimar

Şebnem G. DÜNDAR - Kent Plancısı, Araştırma Görevlisi

1. Ödül

Jochen BRANDI (Almanya)

2. Mansiyon

Yasemin BALKAN -
Fırat AYKAÇ - Türkiye

2. Ödül

Bünyamin DERMAN, Dilek
TOPUZ DERMAN (Türkiye)
Yardımcılar:
Yılmaz ERDOĞAN, Kaan
YARKAN
Mimarî Danışman
Sercan YILDIRIM

3. Mansiyon

Mehmet KÜTÜKÇÜOĞLU,
Burcu KÜTÜKÇÜOĞLU,
Elif KENDİR, Ertuğ UÇAR,
Evren AYSEV, Tansel DALGALI
(Türkiye)
Yardımcılar
Ceren BALKIR, Ünal KARAMUK

3. Ödül

Ertur YENER, Erdoğan EL-
MAS, Zafer GÜLCÜR (Türkiye)
Yardımcılar:
Pınar ŞAHİN, Ajda KUYUCUK-
LU, Sibel ŞAHİN, Akın PALA

4. Mansiyon

Zeki ŞERİFOĞLU,
Ali Herkül ÇELİKKOL (Türkiye)
Yardımcılar
Alper KÖMÜRLÜ, KAaan KILIÇ
Danışman
İlhan ALTAN

1. Mansiyon

Maria AIQLOVA, Tunch GÜN-
GÖR (Bulgaristan ve ABD)

5. Mansiyon

Nevzat SAYIN,
Can ÇINICI (Türkiye)
Proje Ekibi
Çağlayan ÇAĞBAYIR,
Ebru TABAK
Yardımcılar
Aysegül, Ali Refik TELGEREN,
Sibel ÖZDOĞAN, İbrahim EYÜP
Danışmanlar
Prof.Dr. İhsan BİLGİN, Süleyman
BALKAN

6. Mansiyon

David Haseler RAI -
Angela RHEINLAENDER
(Avustralya)

1. Ödül

İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ İZMİR LİMAN BÖLGESİ İÇİN KENTSEL TASARIM ULUSLARARASI FİKİR YARIŞMASI

Jochen BRANDI (Almanya)

**İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ İZMİR LİMAN BÖLGESİ İÇİN
KENTSEL TASARIM ULUSLARARASI FİKİR YARIŞMASI**

2. Ödül

Bünyamin DERMAN, Dilek TOPUZ DERMAN (Türkiye)

Yardımcılar:
Yılmaz ERDOĞAN, Kaan YARKAN

Mimari Danışman
Sercan YILDIRIM

3. Ödül

İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ İZMİR LİMAN BÖLGESİ İÇİN KENTSEL TASARIM ULUSLARARASI FİKİR YARIŞMASI

Ertur YENER, Erdoğan ELMAS, Zafer GÜLÇUR (Türkiye)

Yardımcılar:

Pınar ŞAHİN, Ajda KUYUCUKLU, Sibel ŞAHİN, Akın PALA

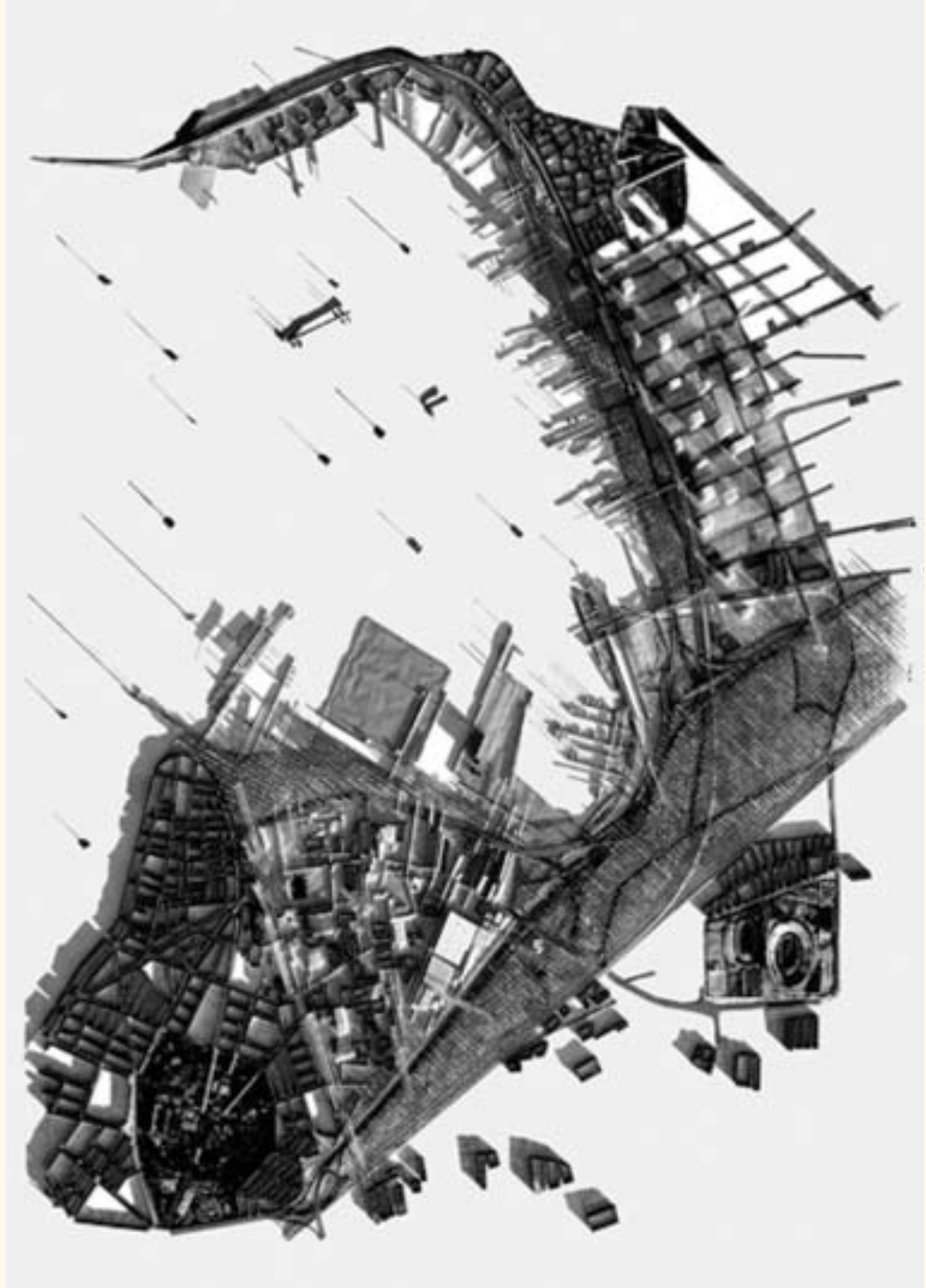
Maria AILOVA, Tunch GÜNGÖR (Bulgaristan ve ABD)

2. Mansiyon

İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ İZMİR LİMAN BÖLGESİ
İÇİN KENTSEL TASARIM ULUSLARARASI FİKİR YARIŞMASI

Yasemin BALKAN - Fırat AYKAÇ - Türkiye

Mehmet KÜTÜKÇÜOĞLU, Burcu KÜTÜKÇÜOĞLU, Elif KENDİR, Ertuğ UÇAR, Evren AYSEV, Tansel DALGALI (Türkiye)

Yardımcılar
Ceren BALKIR, Ünal KARAMUK

4. Mansiyon

İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ İZMİR LİMAN BÖLGESİ
İÇİN KENTSEL TASARIM ULUSLARARASI FİKİR YARIŞMASI

Zeki ŞERİFOĞLU, Ali Herkül ÇELİKKOL (Türkiye)

Yardımcılar
Alper KÖMÜRLÜ, KAaan KILIÇ

Danışman
İlhan ALTAN

Nevzat SAYIN, Can ÇINICI (Türkiye)

Proje Ekibi
Çağlayan ÇAĞBAYIR, Ebru TABAK

Yardımcılar
Ayşegül, Ali Refik TELGEREN, Sibel ÖZDOĞAN, İbrahim EYÜP

Danışmanlar
Prof.Dr. İhsan BİLGİN, Süleyman BALKAN

6. Mansiyon

İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ İZMİR LİMAN BÖLGESİ
İÇİN KENTSEL TASARIM ULUSLARARASI FİKİR YARIŞMASI

David Haseler RAI A - Angela RHEINLAENDER (Avustralya)

Hazırlayan: Mehmet Nazım Özer

1. Ödül

Kemal Özgür - Peyzaj Mimar
Oğuz Ayoğlu - Peyzaj Mimar
Mustafa Şahin - Mimar

2. Mansiyon

Selami Demiralp-Peyzaj Mimar, Burak Özdoğru-Mimar
Yardımcı:
Cem H.Türkel, Nihat Eyce

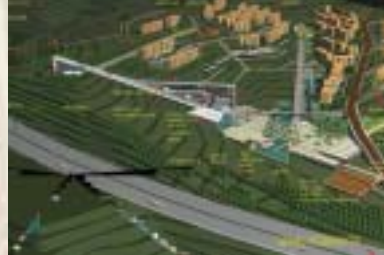
2. Ödül

Murat Bektaş- Peyzaj Mimar
Buğra Gökçe- Y.Şehir Plancısı
Ahmet Özer Karaaslan - Mimar

3. Mansiyon

Ümit Yücel-Y.Mimar, Çiğdem Yücel-Y.Mimar
Dr.Gülsayan Atanur-Peyzaj Mimarı, Aslı Dural-Şehir Plancısı
Yardımcı:
Ahmet Muharrem

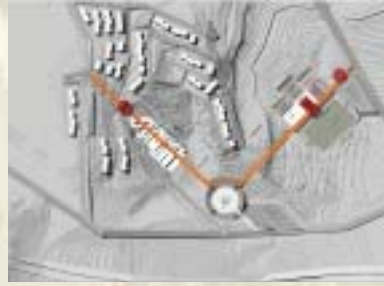
3. Ödül

Bilgen Boyacıoğlu- Mimar
Cem Muyan- Mimar
Yenal Akgün- Mimar

4. Mansiyon

Can Kaya-Y.Mimar, Erdem Yıldırım-Mimar, Işın Can-Mimar,
S.Bahar Durmaz-Mimar-Kentsel Tasarımcı
Yardımcılar:
Ufuk Ergun, Selen Adanur, Yasemin Tekmen, Tuğba Çakıroğlu

1. Mansiyon

Nimet Aydın- Y.Mimar
Yardımcıları
Mevlûde Gervan, Sevgi Düzgün, Ali Düzdağ, Seda Aydın,
Gülcan Kaya, Burcu Poyrazoğlu, Mehmet Altıkulaç, Kumru
Alpaydın, Tuğrul Büyükköten, Engin Esen

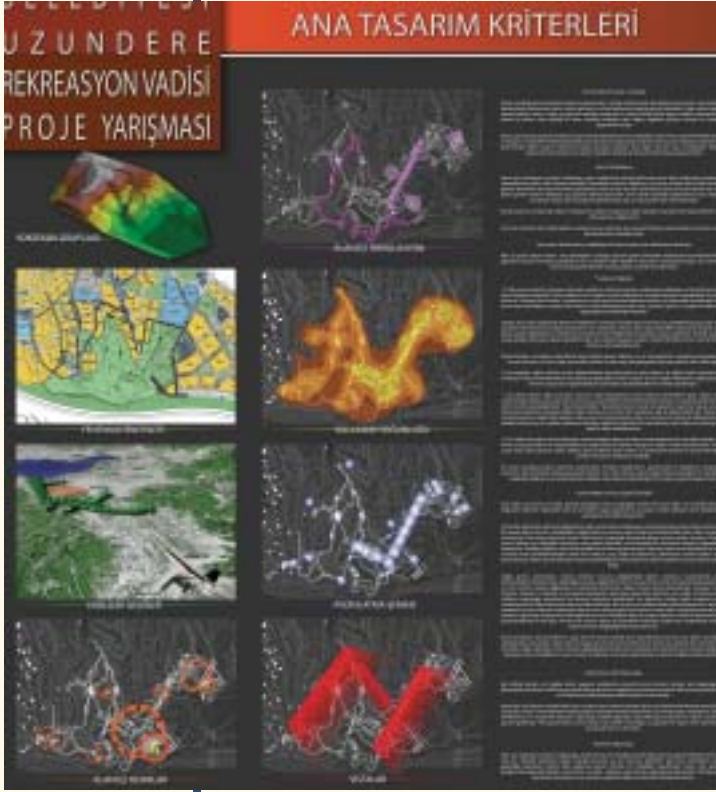

5. Mansiyon

Sunay Erdem-Peyzaj Mimar, Günay Erdem-Mimar
Danışman:
Mehmet Nazım Özer, Serpil Öztekin, Pınar Özyılmaz, Yeliz Kahya
Yardımcılar:
Şafak Gökçe, Sevil Kahveci

İZMİR KONAK BELEDİYESİ
UZUNDERE REKREASYON VADİSİ PROJE YARIŞMASI

Konsept

Alana yaklaşımda konsept için anahtar kelime; “YAŞAM” olarak belirlenmiştir. Alan bünyesinde ve çevresinde bulunan, sağlık tesisi, okul, konut, çevre yolu ve mezarlık bir anlamda alanı yaşama dair öğeler olarak çevrelemektedir. Bu durum, bir bakış açısından şu anlamlandırmayı olanaklı kılmıştır:

Sağlık tesisi: Doğumdur, ölüm korkusu ve ölmeme hayalidir.

Okul: Bilgi ve ilerlemedir.

Konut: Korunmak ihtiyacımız, mahrem yanımızdır.

Çevre Yolu: Hareket halimizdir

Mezarlık: ...

Bu yaklaşımla projelendirilen “Yaşam Park”, kültürel yanımızla çelişik ama bütünleşik bir gerçek olarak doğa ve doğala olan ihtiyacımızdır. Alandaki kullanım ve imalatlar, konseptle ilişkili olarak içerik ve/veya biçim itibariyle bir simgeler bütünlüğü oluşturacak şekilde seçilmiştir.

Mezarlık ve Yaşam

Mezarlık ve yaşam, gündelik hayatta iki karşıt kavrama işaret etmektedir. Oysa daha yakından incelendiğinde; yaşamın -ölümüne de kapsayan- bir bütünlük arzettiği, ölümün ise (bir anlamda yaşamın geçiciliğini vurgulayan) bir son olduğu görülecektir. Bu bakış açısı ile; “Yaşam” ölüm üzerinde kapsayıcılığı olan bir kavramdır.

... Tarihsel yaklaşımın güncel bir uzantısı olarak Mezarlık, Yaşam park için bir korku odağından çok, mekan içi canlı bir nokta olarak görülmüştür. Mekan kullanım farklılığı ve ruhani yönünü ayırarak biçimde, alanın görsel etkileşimi bitkisel perdeleme ile sınırlandırılmış,

ama bütüncül yaklaşımda varlığı yadsınmamış, çiçek satış üniteleri, yoğun kullanılması beklenen yaşam aksı ile teması, yakında konumlandırılan gençlik merkezi ve otopark çözümleri ile alanın bütünlüğü içinde bir değer olarak değerlendirilmiştir.

Plan Notları / Temel Yaklaşımlar:

- Alan Çevre yolu ile paralel olarak akış halinde bulunan ekolojik koridorun, yerleşke içerisine çıkan ince bir dalı niteliğindedir. Tasarımdaki yapısal öğelerin, alanı bu koridordan koparmaması ve mikroklimatik etkiyi bozmasını hedeflenmiş, yumuşak ve sert peyzaj öğelerinin yoğunluğu bu bakış açısı ile, ihtiyaçlar gözetilerek belirlenmiştir.
- Alan kullanımları, yerel halkın sosyo-kültürel yapısına katkı sunması düşünülerek belirlenmiş ve çevresi için hedeflenen kullanıcı toplumuna hizmet edebilecek kapasitede tasarlanmıştır.
- Kullanımlar, birbirleri ile ilişkileri içerisinde bir süreklilik sergileyecek biçimde yerleştirilmiştir.
- Alana getirilen kullanımlar ve çevre yolundan da algılanabilirliği olan kentsel simge niteliğindeki anıt ile, sadece yakın çevreye hizmet eden bir alan değil fakat aynı zamanda kentsel ölçekte bir cazibe merkezi yaratılmıştır.
- Tasarımda, mimari öğelerle, sert ve yumuşak peyzaj elemanlarının bir dil bütünlüğü taşıması gözetilmiştir.
- Alan topografyasına minimum müdahale ile imalat sürecinde kazı-dolgu maliyetlerinin düşürülmesi sağlanmıştır.
- Arazi plastiği ve su yokluğu gözönüne alınarak geniş su yüzeylerinden kaçınılmıştır. Su ögesi vadiden; hareketli, doğal ve ince bir hatla taşınarak, aktivite alanında daha geometrik, kültürel bir form içerisinde toplanmıştır.
- Mezarlığa zorunlu bir kullanım bölgesi olmaktan çok, alanın konsepti ile uyumlu yeşil bir değer gözüyle yaklaşmıştır. “Ölümün varlığını çoğu kez görmezden geliriz, ama o yaşamın her anındadır” gerçekliğinden hareketle; mezarlık içi ve yakın çevresinde iyileştirmeye gidilmiş, bir bitkisel perdenin arkasında YAŞAM’ın içine dahil edilmiştir.
- İmalat sonrası yönetim, bakım ve işletim göz önüne alınarak, faaliyet ve kullanımların, özel sektör ve kamu sektörü içindeki dağıtım ve organizasyonu için Kültür ve Sanat Evi ile bütünlükli bir Yönetim ve İdare yapısı çözüme dahil edilmiştir.

Ekolojik Yaklaşım

Alan esasta Çeşme Otoyolu’nu takip eden, Üç Kuyular’da denize bağlanan, olimpiyat evleri, Toki Alanı, Uzundere Köyü ve Karabağlar yönünde gelişim gösteren özel bir ekolojik koridorun üzerinde bulunmaktadır. Bu ekolojik koridoru özel kılan şey, burada doğaya insan eli yapılmış müdahale ile açılmış Çeşme Otoyolu’nun sürekli hakim kotlarla çevreli yapısının oluşturduğu koridor yapısıdır. Bu yapı, çevresinde yer yer kısmen yeşil kalmayı başarmış doğal alanlarla (sınır ekosistemlerle) iletişim halinde bir rüzgar koridoru oluşturmuş ve kendi ekosistemini tanımlamıştır. Bu koridor hattında bulunduğu halde çevreye hakim topografyanın rüzgar erişimine izin vermediği noktasal alanlar mikroklimal özellikler taşımaktadır. Proje alanımız da bu noktalardan birisidir.

Bu anlamda bitkisel örtüleme ve yapılaşma önerileri varolan ekosistemi ve mikroklimal yapıyı bozmadan geliştirecek, aynı zamanda da kullanım konforundan taviz vermeyecek kriterler ışığında geliştirilmiştir. Sorunlu alanların çözümünde eko-dost yaklaşımlar temel yöntem kabul edilmiştir.

Alan içi şevlerde kazı toprakları ile oluşmuş, stabil olmayan yığma toprak yoğunluğu gözlenmiştir. Şevlerde emniyeti sağlamak için uzun vadede görsel ve doğal yapıya katkı sunacak bir bitkisel çözüm önerilmektedir. Kazık ve saçak köklü bitkilerin uygun konumlarda kullanımı ile 4 aşamalı bir uygulama süreci öngörülmektedir. Teknik ön-önlemlerin ardından, öncü bitkilerle sağlanacak vejetasyon gelişimi nihai bitki örtüsünün oluşturulması ve şev stabilizasyonunun tamamen bu bitki örtüsüne teslim edilmesi ile sonlanacaktır.

Alanın Çeşme Otoyolu ile etkileşimi yüksekte kalmasının getirdiği avantajla şekillenmektedir. Bununla beraber alanın yolla temas hattında, yol kotu altına düşen sınırları da bulunmaktadır. bu bölgelerde oluşması muhtemel gürültü kirliliğini önlemek için alan estetiği ve ekolojik temel yaklaşımla da uyumlu olmak üzere bitkisel gürültü perdeleri ve bunları destekleyecek toprak seddeler öneri dahilinde düşünülmüştür. Yapılan araştırmalar, sadece bitkisel perdelerin, gürültü önlemede duvar yapıları kadar efektif olmadığını ortaya koymuştur. Buradan hareketle bitkisel perdelerin, toprak seddelerle kullanılması önerilmektedir. Bitkisel perde için, büyük, pullu ve sık yapraklı, yoğun dallanma yapan, tercihen herdem yeşil veya kışın kurumuş yapraklarını dalında tutan bitki türleri ile oluşturulacak 3 sıralı bir rüzgar perdesi oluşturulacaktır. Boylu ağaçlar perdenin orta bölgelerinde yoğunlaştırılarak, daha çok ışık alabilmelerini (daha çok dallanma

yapabilmelerini) olanaklı kılacak, bir çeşit boy hiyerarşisi gözetilecektir.

Yine alanın içerisindeki doğal doku, piknik alanı bölgesinde özelleştirilerek arboretum ve botanik parkı olarak tasarlanmış, bu sayede yerel bilince katkı ve eğitici bir fonksiyon hedeflenmiştir.

Kullanım Odakları

A: Alan içi ana arterleri de kapsar biçimde, özelden bu arterlerin kesişim noktasında odaklanan ve kentsel hizmet için temel aktivite merkezidir. Canlı malzeme ve su öğeleri ile tanımlanmış bir meydan karakteri taşımaktadır. Bu alanda bulunan "Serbest Kürsü Adası" meydanların ve açık-yeşil kamusal alanların toplum içi iletişimdeki demokratik karakterini alana taşımakta ve yaşam içerisinde en temel ihtiyaçlarımızdan olan, sanatını, görüş ve eleştirisini ifade etme özgürlüğünü sembolleştirmektedir.

Serbest Kürsü'den başlayarak Devrim Heykeli ile sonlanan Hareket Aksı üzerinde ise gündelik ihtiyaçlar göz önüne alınarak Cafe, Restoran ve Büfe çözümlerine yer verilmiştir. Yanısıra aksın sosyal karakteri göz önüne alınarak içeriği geniş tutulan bilgilendirme üniteleri konumlandırılmıştır. Bilgilendirme üniteleri; park içi aktiviteler, kentsel yaşam ve sosyal projeler konularına göre özelleştirilmiştir. Aksı var eden yapısal imalatın Sokak Etkinliklerine izin verecek formda olmasına özen gösterilmiştir. Görsel kaliteyi ve konforu yükseltecek olan bitkisel gösteri alanları, su ve ışık gösterileri, gölgeleme elemanları ve oturma birimleri yine bu odak içerisindeki hareket ve aktiviteyi destekleyecek biçimde çözüme dahil edilmiştir.

B: Bu bölgede, eğitim alanları ile de ilişkilendirilmiş biçimde bulunan spor alanları ile sağlık ünitesi çözümüne

yer verilmiştir. Yine Gençlik Merkezi ile bu alanda, özelde öğrencilerin ve genç nüfusun eğitim faaliyetleri, klüp çalışmalarını ile hem sosyal, hem eğitsel etkileşim içerisinde bulunabilecekleri bir mekan yaratılmıştır.

C: Bu odak noktası, daha çok yakın çevrenin lokal ihtiyaçlarına hizmet edecek alternatif bir giriş noktası olarak tasarlanmıştır. Büfe, çocuk oyun alanı, restoran ve çay bahçeleri ile zenginleştirilen alanda, orta vadede yerlede

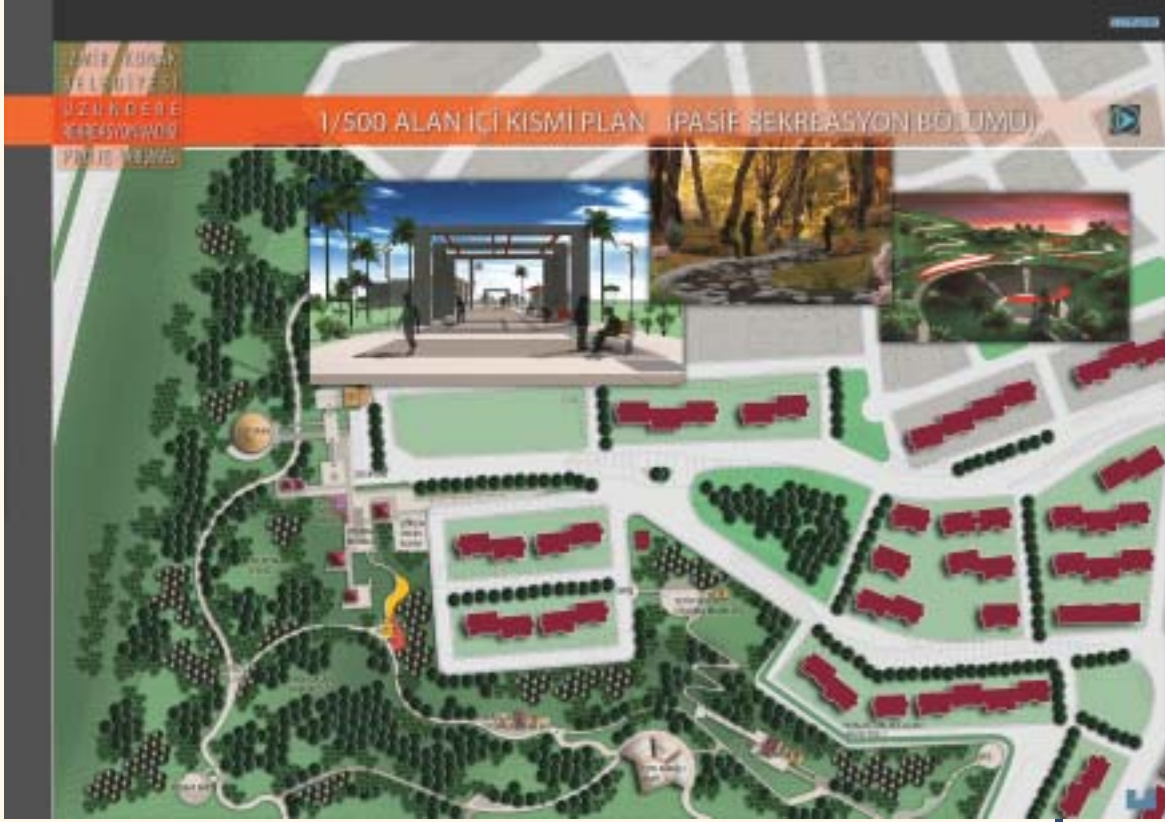
kentsel bir kimlik kazandırabilecek "Uçurtma Şenlikleri" düzenlenmesine olanak tanıyacak bir Uçurtma Tepesi ve piknik alanı bulunmaktadır. Mekanlar, diğer odak noktaları ile de etkin bir sirkülasyon ağı ile ilişkilendirilmiştir. Piknik alanı olarak düşünülen doğal doku baskın mekan, aynı zamanda botanik parkı ve arboretum olarak da değerlendirilecek şekilde tasarlanmış, bu sayede rekreasyon faaliyetine eğitici bir karakter de kazandırılmış, yerel bilince ve dokuya noktasal bir katkı hedeflenmiştir.

D: Yine daha çok yakın çevreye hizmetin önde tutulduğu geniş bir alanı tanımlamaktadır. Bu alan bakı terasları ve su kenarı yürüyüş parkuru ile zenginleştirilmiş, doğal dokunun baskın olduğu bir bölüm olarak tasarlanmıştır. Yine bir çocuk oyun alanı çözümü içeren odakta, geniş anlamda yerel amatör ve profesyonel dinleti ve tiyatral etkinliklere olanak verecek bir amfi bulunmaktadır.

Su kenarı yürüyüş parkuru üzerinde yerleştirilmiş "Dostlar Kiraathanesi" günümüzde içi boşaltılmış "kırathane" kavramını eski anlamıyla hayata geçirecek kültürel bir mola noktası olarak düşünülmüş, konukların bir bardak çay eşliğinde, doğa ile iç içe yorgunluklarını kitapla, şiirle, kültürle atabilecekleri bir mekan olarak kurgulanmıştır.

E: Bu odak, bir bakı terası ve Yaşam Anıtı'ndan ibarettir. İnsan ölçeğine oranla büyük bir kitleyle tanımlanmış Yaşam Anıtı mekanının toplam simgesi olacaktır. Yaşamın bir mücadele olduğuna vurgu yapan ve Çevre Yolu'ndan algılanabilecek şekilde konumlandırılmış anıt çağcıl çizgilerle tasarlanmış ve alanın yeni kimliğini kentsel ölçeğe taşıyacak nitelikte düşünülmüştür. Yine bakı terası içe-

risinde insanların yeşil doku ile iç içe kullanabilecekleri Zeka Oyunları Alanı yerleştirilmiştir.

F: Spor Alanları ve sağlık ünitesi ile Serbest Kürsü Adası'nı birbirine bağlayan Yaşam Aksı üzerinde Kültür ve Sanat Evi (İdare ve Yönetim Faaliyetleri için de bu yapı içerisinde mekanlar kullanılması öngörülmüştür) konumlandırılmıştır. Mezarlıkla ilişkileri içerisinde düşünülerek çiçek satış birimleri de bu aks üzerinde konumlandırılmıştır.

Görsel Kalite Unsurları ve Vistalar

Alanın sunduğu görsel olanaklar tasarım aşamasında 3 açıdan irdelenmiştir. Bunlardan birincisi alan çevresinden ve özelde konut dokusundan alanın hakim görünüşü ve lokal yerleşime yapacağı görsel katkılardır. Diğer açıdan tasarımın estetik çizgileri, alanın içinde yeni görsel noktalar yaratacak ve tasarım kendi içinde görsel odaklar yaratacaktır. Son olarak ise alanın arazi plastiği ile bize sunduğu araziden dışı doğru algılanan görsel unsurlar bu kapsamda değerlendirilmiştir.

Alanın genel proje çizgisi konutlardan algı üzerinde belirleyen konumundayken, Yaşam Anıtı, Devinim Heykeli, hareketli ve durgun su yüzeyleri ile bitkisel gösteriler, ışık oyunları vb. gibi detay tasarımlar alan içi yeni odakları yaratmıştır. Bunlarla beraber alanın Çeşme Otoyol'una bakan yamaçları alandan dışı doğru özel bir vista sunmaktadır. Tasarımda oluşturulan bakı terasları bu görsel olanakları kullanacak konumlandırılmalarla yerleştirilmiştir.

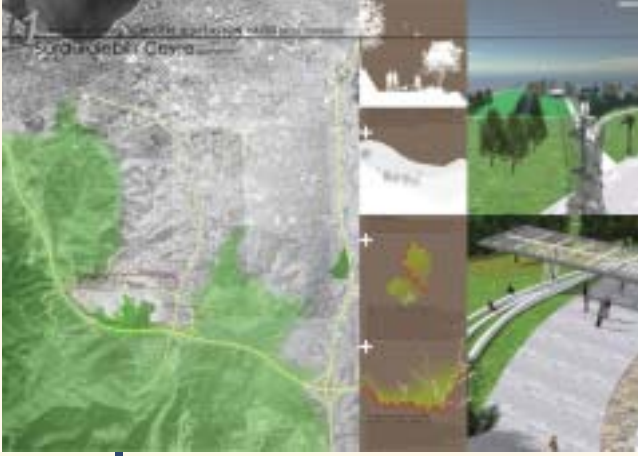
Juri Raporundan

(5-2) oy çokluğu ile (karşı oy Salih Zeki Pekin, Hikmet Gökmen)

Doğal verilerle uyum sağlamış olması, yakın ve uzak çevre bağlantılarının iyi kurulmuş olması, fonksiyonel çeşitlilik içermesi, işlevlerin mekânsal dağılımı ve kendi aralarında kurulan ilişkinin olumlu olması, tüm yaş gruplarına yönelik kullanımlar önermesi, su ögesinin dengeli kullanılmış olması, kolaylıkla uygulanabilir olması jüri tarafından olumlu bulunmuştur. Ancak jüri projenin mimari dilinin geliştirilmesi gerektiğini düşünmektedir.

Alan Tanımı ve Genel Kararlar

Dünyada kentleşme ve peyzaj anlayışı insanları doğa ile bütünleştirme, doğaya dönme eksenine yönlendirmektedir. Bu süreç doğayı en doğal haliyle yaşayabilme ve doğada dinginliği bulup, kent yaşamının getirdiği yük ve sorunlardan uzaklaşabilme beklentisinin bir sonucu olarak yorumlanmaktadır.

Kentlerin en önemli yaşam alanları yeşil omurgalardır. Makro ölçekte alanın güney-batısında ve doğusunda oluşturulacak yeni ekolojik koridorlar yapılanmış bölgeler arasında, Kuzey-batı da Olimpiyat köyüne uzanan bir nefes alma omurgası sağlayacaktır. “Uzundere Rekreasyon Vadisi” de bu ekolojik koridoru yapı blokları arasında birbirine bağlayan ve sürekliliği sağlayan bir çeşit temas-geçiş-odak noktası olarak işlev görecekler.

Bu alanda İzmir ve Konak için özgün ve önemli bir doğa parkı oluşturulması hedefinden daha öte, kendi kimliği, koruma-onarma stratejisi, yenileme yaklaşımı ve sürdürülebilirliği ile diğer açık alanlara öncü örnek yaratabilecek bir tema (senaryo) bağlamında hareket etmek gerekecektir. bu yaklaşım, alanı “ekolojik” değerleri koruyan, doğayı kendisine kazandırılabilen “yenileme”leri tanımlayan “sürdürülebilir”, çevreleri yaratabilecek “uygulanabilirlik”leri ve dönüşümleri araştıran bir planlama ve tasarım dili sunabilmelidir.

Kentsel açık alanlar(ekopark) arasında stratejik öneme sahip yarışma alanının, açık alanlar arası sürekliliği sağlayan bir geçiş bölgesi işlevi taşıması yanı sıra, açık yeşil alanlar arasında yer alan uzundere yerleşimi ile oluşan kırsal(kır benzeşimli)-kentsel alan uyumunun da sağlanması gerekli bulunmaktadır. Öneri form da, kırdan kente ve kentsel alandan kır benzeşimli alana geçiş simgeleyip vurgulayacak formal yapı önerilmektedir. Bu form arayışı ile zorlu topoğrafyanın rahat kullanımını sunan bütünlüklü bir yapıya kavuşturulmaya çalışılmaktadır. Bu yaklaşım alanın bütün olarak algılanıp, açık alanlar sisteminin devamlılığının sağlanması açısından da gerekli ve yararlı bulunmaktadır.

Alan içi ve yakın çevresi zorlu eğimler kolay erişim-kullanım açısından minimum eğimlerle tasarlanmıştır. çekiçliliği arttırabilme kaygısıyla yoğun ve zararlı olabileceği beklenen işlevler düşünülmemiş, mümkün olduğunca alan bütünü özellikle yaşlı ve bedensel engellilerin kullanımında dikkate alınmıştır.

Ekolojik koridorlar arasında oluşturulan Uzundere Rekreasyon Vadisi (süreklilik) tasarımı da önemli bir girdi olarak değerlendirilmiş alan bütünü sirkülasyonun, işlevsel bütünlük, yapısal ve bitkisel sistemde “hareketlilik” ve “denge” ölçütleri ile birlikte ele alınmıştır. “uyum” ve “proportion” da en önemli tasarım öğeleri olarak vurgulanmaya çalışılan değerlerdendir. Oluşturulan “Uzundere Rekreasyon Vadisi” çevresi ile ve kendi iç aktiviteleri ile uyumu insan ve doğa ölçeğini yitirmeksizin sağlanmaya çalışılmış, yapı çevrenin baskın öğeli ve bunların yarattığı olumsuz etkiler azaltılmaya çalışılmıştır.

1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı Değişiklik Önerisi

“Rekreasyon Vadisi ve Adrenalin Park” olarak yeniden tanımlanan alan, çevre unsurları ile bütünlük ve süreklilik arz eden bir yapıya kavuşturulacaktır.

Mevcut imar planında yarışma alanı sınırları içerisinde kalan tüm taşıt yolları, Rekreasyon Vadisi bütünlüğüne katılmıştır. Alan içerisinde geçen bu ulaşım bağlantıları çevre yollardan sağlanacaktır.

Yarışma alanı içerisinde yer alan sağlık tesisi alanının yüzölçümü korunarak yarışma alanı içinde Kuzey-doğu ucunda konumlandırılmış, alanla bütünlük bir yapıya kavuşturulmuştur. Bu sayede alan bütünlüğü bozulmamış, konut blokları ve kamusal alanlara yakınlığı ile daha fonksiyonel hale gelmiştir.

Mimari

Rekreasyon Vadisi ve Adrenalin park içinde düşütülen mimari yapılar alan bütünlüğüne ters düşmeyen çizgilerde tek kathi-şeffaf yapılar olarak tasarlanmıştır. Her yapı kendi başına bir aks oluşturacak şekilde doğal eğimli alanın dokusunu zedelemeyen tüm alana hakim kotlarda konumlanmasına çalışılmıştır. Kapalı alanların boyutlarını belirleyen bu yaklaşımla, hem yapıya farklı kotlardan ulaşan rampalar hem de altından geçen kullanıcıların gölgelenmesi imkanı sunulmuştur.

İnşaatın hızlı ve çevreye zara vermeden gerçekleştirilebilmesi için çelik strüktür, alüminyum çerçeve, doğaltaş ve ahşap kaplama kullanılmıştır.

Peyzaj Tasarım Sürecine Etkili Olan Yaklaşım ve Kriterler

Uzundere Rekreasyon Vadisi konumu itibarıyla kent için üstleneceği misyon bakımından bir odak noktasıdır. Alan, tasarım sürecine deniz ve ekolojik koridorlar ilişkisi ile etki etmiş, alan kullanımlarının belirlenmesinde bu değerler korunarak tasarıma dahil edilmiştir. Vadi hava koridoru olma özelliği nedeniyle hava kirliliği ve yakın çevre iklim stabilizasyonu-mikroklima açısından İzmir kenti için büyük önem taşımaktadır.

Juri Raporundan

(5-2) oy çokluğu ile (karşı oy Salih Zeki Pekin, Emel Göksu)

Doğal verilerle uyumlu olması, ekonomik ve uygulanabilirliğinin yüksekliği, kendi içinde kararlı ve işlevsel bütünlük taşıyan öneriler geliştirmesi, yalın bir tasarım diline sahip olması, alanın açık-yeşil alan olarak kullanılması yönündeki net tercihi ifade eden bir tasarım olması jüri tarafından olumlu bulunmuştur. Projenin kent bütünüyle ilişkisinin güçlü bir biçimde ortaya konmaması, fonksiyonel çeşitliğinin bulunmaması jüri tarafından uygun bulunmamıştır.

Bilgen Boyacıoğlu- Mimar
Cem Muyan- Mimar
Yenal Akgün- Mimar

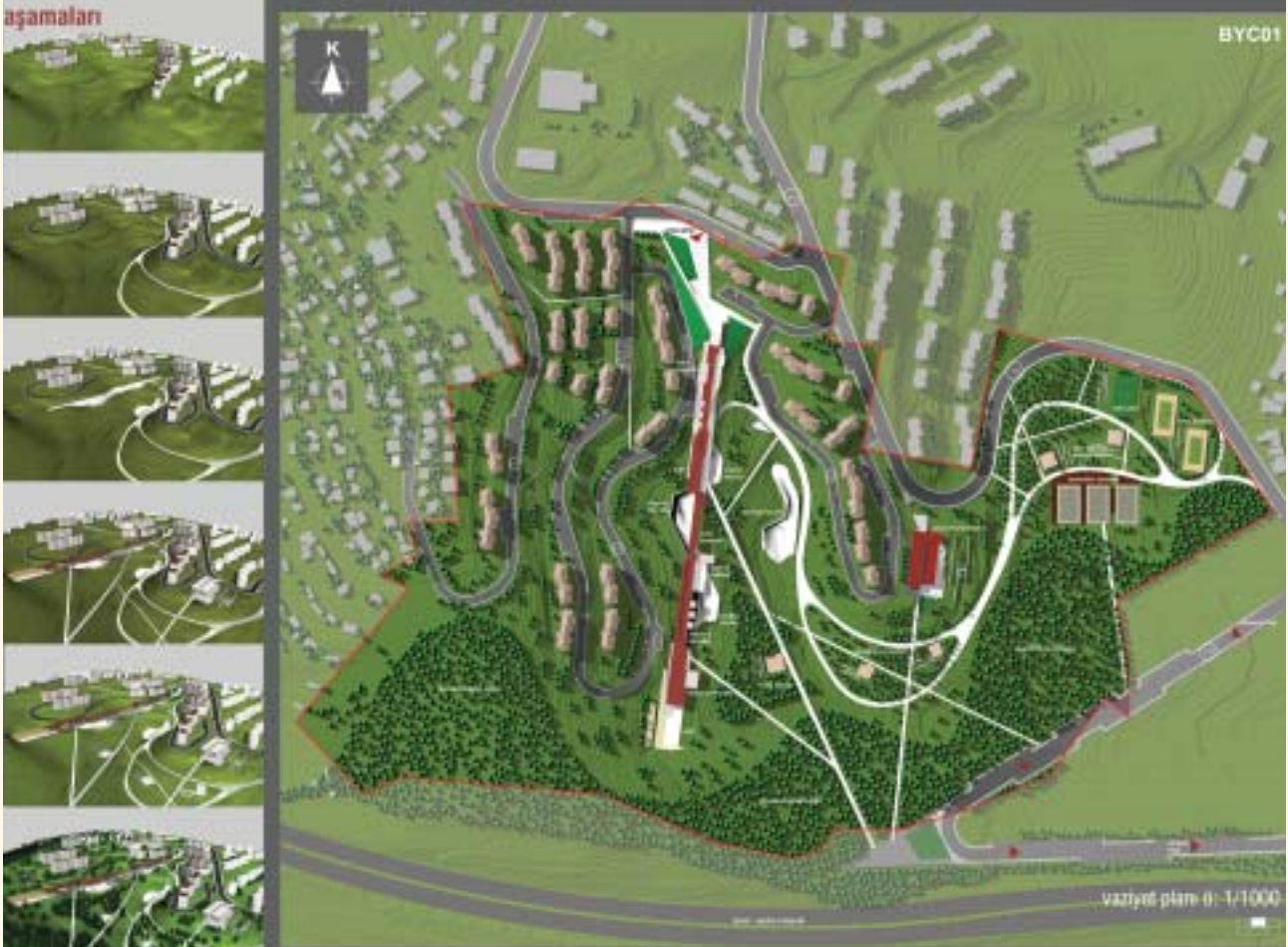
Uzundere Rekreasyon alanı olarak tasarlanması beklenen arazi fiziksel koşulları, konumu ve içinde barındırdığı yaşantı açısından ilginç bir yapıya sahiptir. Çevresinde ağırlıklı olarak konut kullanımına sahip olan arazi bu yaşantıyı beslemek açısından önemli bir potansiyel barındırmaktadır. Toplu konut alanı ve konut alanına dönüştürül-

müş olan Olimpiyat Köyü'nün araziye yakınlığı da hizmet edeceği konut bölgesini daha da genişletmektedir.

Alt ve orta alt gelir grubuna dahil bir kesimin yaşadığı bu bölge İzmir merkeze yakın mesafede olmasına rağmen şehrin periferisi olarak yapılaşmış durumdadır. Yaşantı anlamında şehre dahil olmak öncelikli olarak yaşama alanlarında şehrin barındırdığı deneyimleri içermesi bağlamında mümkün olabilmektedir. Burada yaşayan insanların ve özellikle çocukların bu deneyimleri kendi konut bölgelerinde yaşamaları düşüncesi projenin temel noktalarından birisini oluşturmaktadır.

Arazideki açık alan yaşamının hem fiziksel koşullar hem de konut bloklarının konumlanması açısından parçacı bir yapıda olduğunu görmekteyiz. Bu alanlar konut blokları arasında sıkışmış yaşamayan boş alanlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Şehir hayatının temeli olan karşılaşma mekânları arazinin bugünkü halinde yer almamaktadır. Bu büyük bir ölçüde kamusal alan kullanımını içerecek mekânsal düzenlemelerin olmamasıyla ilgilidir. Fiziksel anlamda arazi bu kamusal mekânları bize sunmamaktadır. Bu projenin çıkış noktalarından birisi de gündelik hayatın deneyimlerini barındıracak kamusal bir mekân yaratmaktır.

Bu düşünce bize arazi içinde yapısal anlamda dağılmaktansa kendi içinde bağlantıları olan belirli noktalara

toplama fikrini getirmiştir. Karşılaşma mekânlarını barındıracak bu bölgeler açık alanları besleyecek işlevlere sahiptirler. Özellikle yarı açık alan kullanımını olanaklı hale getirecek bir yapılanmaya gidilmiştir. Bu proje üç ana işlev üzerinde yoğunlaşmaktadır. Birincisi kayak parkı, ikincisi kültür birimleri, üçüncüsü de spor alanlarını içeren ve tüm araziye yayılan park alanları.

Bu proje büyük ölçekli bir kayak parkı önermektedir. Alanın sadece burada yaşayan insanlara değil tüm kentliye hitap etmesi isteği, insanları buraya çekecek ve İzmir’de bir benzeri olmayan mekân yaratma gerekliliğini getirmiştir. Bu da hem alanın genel düzenlemesiyle ve sunduklarıyla hem de işlev farklılığıyla yaratılabilecek bir durumdur. İzmir’de ve Türkiye’de bir örneği bulunmayan bu park özellikle gençler için bir karşılaşma mekânı olabilecektir. Ama ondan da önce bu bölgede yaşayan özellikle çocuklar ve gençler için bir açık oyun alanı haline dönüşmesi amaçlanmaktadır. Maddi anlamda kayak edinmenin bir yük getirmemesi veya çocuklar tarafından yapılabilir olması bu işlev seçiminde önemli bir kriter olmuştur. Üçüncü bir sebep ise arazinin farklı açılardan eğime sahip olmasıdır. Ama özellikle vadi diyebileceğimiz alan farklı kotlarda kayak havuzları yapmaya çok uygundur. Arazi yüzeyinin dokusunun yer yer değiştirilerek kayak havuzları oluşturulması tasarıma dair fikirlerden birisidir. Kaykay parkı sadece kayak havuzlarından oluşmamaktadır. Bu işlevi besleyen servislerin yanısıra bu alana gelen insanların vakit geçirebilecekleri, alışveriş yapabilecekleri, yemek yiyebilecekleri, alanı gezmek için bisiklet kiralayabilecekleri mekânları da içermektedir.

Kültür birimleri bölge içinde araziye yakın olan üç okulu beslemesi amacıyla düşünülmüştür. Müzik, resim ve heykel atölyelerinin bulunduğu bu birim açık ve yarı açık alan kullanımına olanak veren bir yapı olarak karşımıza çıkar. Çocukların okul dışı zamanlarda vakit geçirebilecekleri, açık alanı yaşamayı deneyimleyebilecekleri, ayrıca sosyal aktivitelere katılabilecekleri, birbirleriyle etkileşim haline geçebilecekleri serbest bir mekan olması düşünülmektedir.

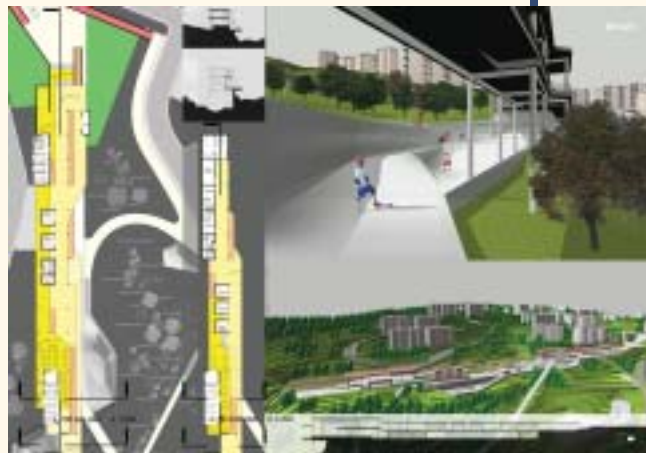
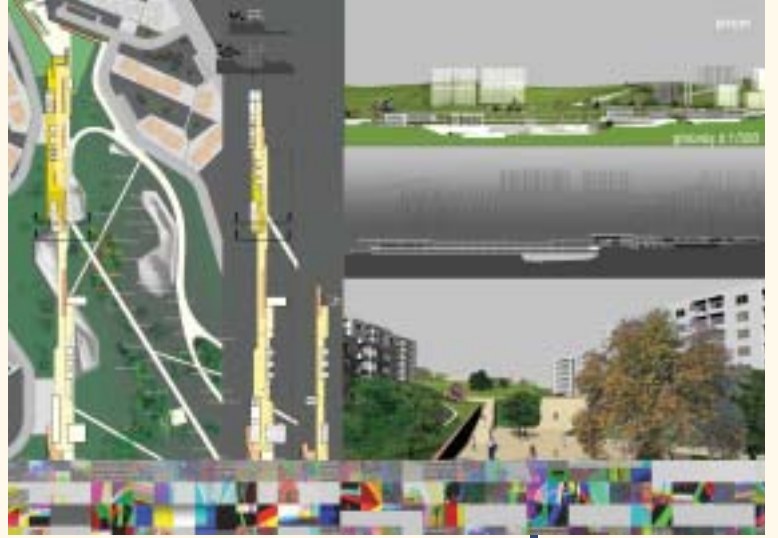
Spor alanları arazinin doğu yakasında yer alan bölgede konumlanmaktadır. Arazi eğiminin uygunluğu bu alanların konumlanması açısından temel kriter olmuştur. Bu bölge aynı zamanda alanın tümünü kateden açık alan düzenlemesinin toplanıp spor alanlarını içine aldığı, kafe ve çocuk oyun alanlarını da barındıran bir park alanına dönüştüğü yer haline gelmektedir. Topografik yapılanma anlamında arazinin diğer tarafına göre daha az eğim içermesi bu bölgede park ve spor alanlarının birbirinden kopmamasını sağlamıştır. Yürüme yolu ve bisiklet yolunu içeren ring aracılığıyla arazinin diğer taraflarına bağlanan bu bölge kendi içinde farklı bir yaşam alanı oluşturmaktadır.

Juri Raporundan

(6-1) oy çokluğu ile (karşı oy Semahat Özdemir)

Kuzey- güney yönünde oluşturulan güçlü bir yaya aksının mimari konseptle bütünleştirilmiş olması, aktivitelerin çeşitliliği ve odaklaşma biçimi, yaya sirkülasyonu ve konut çevresi ulaşım sorununun iyi çözülmesi jüri tarafından olumlu bulunmuştur.

Yarışma alanının otoyola yakın bölümünde toplumsal ve kentsel işlevler açısından çeşitlendirilmemiş çok geniş alanlar bırakılması, kay kay parkının çok öne çıkarılmış olması ve yer seçiminin iyi etüt edilmemiş olması jüri tarafından uygun bulunmamıştır.

Makro tasarım kararı olarak bu kuytu, kendi sınırlarını doğal eğrilerle ayıran alanın yöre için önemli olan Olimpiyat Köyü, Uzundere toplu konut alanı ve yeni fuar alanı ile bir strateji içerisinde ilişkilendirilmesini amaçlanmaktadır. Gerek kent merkezi gerekse yakın çevresi ile olan ilişkilerinde hem oto hem yaya için çözümler önerilmiş, yakın çevresi için tüm tercihler yayadan yana kullanılmıştır. Alanı çevreleyen hızlı çevre yolu alan için önemli kısıtlardan biridir. Yarışma alanının içinde bulunan mezarlık alanı ise diğer önemli kısıtlardan biri olarak görülmüştür. Topografyanın hareketliliği tasarım için bir iç dinamik olarak ele alınmış, tüm tasarım insanların farklı kotlarda, farklı işlevlerle sürdürülebilir ve sürekli yaya sirkülasyonu üzerine örülmüştür. Alanın hem Olimpiyat Köyü, hem yolun öbür tarafındaki toplu konut alanı, hem de alana adını veren Uzundere Köyü arasında oluşturulan, oto tarafından kesintiye uğratılmayan üst yaya bağıyla tüm alan için rekreasyon üst kimliği önerilmiştir. Alan bu önemli referansları etrafında tutan bir nüve gibi yorumlanmıştır. Tasarım tüm bu alanlara yeşili, rekreasyonu, sporu, yaşam sevincini aşama aşama yaşatmaya potansiyeldir. Alan içinde bulunan mezarlığın güney ucundan geçen imar planındaki yol mezarlığın kuzeyine kaydırılarak yeni bir kavşak önerilmiş ve alan ağırlıklı yayaya terk edilmiştir. Çevre oto yolu ile paralel geçen ikinci bir yolsa hem alanı otoyolun öbür tarafına alttan bağlamakta, hem de Cennet Çeşme 'ye alternatif bir yol açmaktadır. Alanın

çevresinde farklı bölgelerde yeni otoparklar önerilerek alana her yerden oto ile yaklaşım sağlanmıştır. Ayrıca hem yaya hem de oto karşıya geçmekte böylece önemli bir yaya potansiyeli olan yolun güney kısmı alanla bütünleşmektedir.

Alt ve üst promenad arasında sıkıştırılan yapılar ise alanın kuzey ve doğusuyla, sosyal konut alanının alt kotlarındaki bölgeye ulaşım kolaylığı sağlamaktadır. Alan için gerekli olan teknik birimler, kapalı yüzme havuzu, kapalı spor birimleri yarışma alanının kuzey tarafındaki bölümde kottan da faydalanarak yer altına alınmıştır.

Alan için önerilen akvaryum, açık bitki müzesi, kapalı bitki müzesi ile kültürel ve eğitimsel yapısı oluşturulmuş böylece alanın tüm kent tarafından kullanılması da sağlanmıştır. Küçük kültürel aktiviteler (sinema, sergi) daha çok alanın yakın çevresi tarafından kullanılacak birimler olarak önerilmiştir.

Konsept; alanın morfolojisindeki topoğrafik izlerle suyu, yapıyı, yeşili tasarlama ve bu izleri yaya etkin bir mantıkla çevreye taşımaktadır.

Konsept; kurutulmuş bir nehir yatağının izini alarak yeni ekolojik arayışlardır.

Konsept; bir mknatısın etrafında oluşacak tüm alanların 'landart' oluşturma çabasıdır.

Konsept; alandaki kısıtların tasarıma katılmasını sağlayarak yeni yaşam senaryosu eşliğinde tüm alanı daha doğal daha yaşanılabilir bir çevreye dönüştürme isteğidir.

Bitkilendirmede yön gösterme, tanımlama, vurgulama, sınırlandırma ve gizleme işlevlerinden yararlanılmış; peyzaj düzenlemede ana konsept, alanın yaz-kış ve birbirini takip eden periyotlar halinde sürekli çiçekli bir görünüm taşıması olmuştur.

Gölge sağlamak ve yönlendirme amacı ile araç yollarının her iki tarafında ya da ortasında gölge etkili ağaçlar kullanılmıştır.

Otopark ağaçlandırmasında, araçların zarar görmeyeceği türler seçilmiştir.

Yaya yolları boyunca belli aralıklarla oturma elemanlarının bulunduğu dinlenme mekanları oluşturulmuş ve buralarda gölge etkili ağaçlar kullanılmıştır.

Yoğun kullanım ve dolaşım alanlarının yakınlarında çiçekli, güzel kokan ve değişik renklerde bitkilerin kullanılmasıyla alan içinde görsel olarak etkili kompozisyonlar oluşturulmuştur.

Alanın araç yollarından ayrılması, gürültü, kirlilik vb. etkilerden korunması için, yoğun yeşil dokular oluşturulurken, herdem yeşil ağaçlar ve yaprak döken ağaçlar, dengeli bir şekilde kullanılmış olup, mevcut konutların, kışın faydalanacağı güneş ışınlarını engellemek için o bölgedeki tampon yeşilde, yaprak döken ağaçların kullanımına önem verilmiştir.

Üst promenada oluşturulan çizgisel parterler, nilüfer havuzları ve bitki parterlerinden oluşmakta ve bu çizgisellik, yarışma alanı dışındaki büyük yeşil alana uzanmaktadır.

Su kıyısında oluşturulan su kıyısı bitkiler bahçesi ve suyun içindeki sazlıklar, projedeki ekolojik bütünlüğü desteklemektedir.

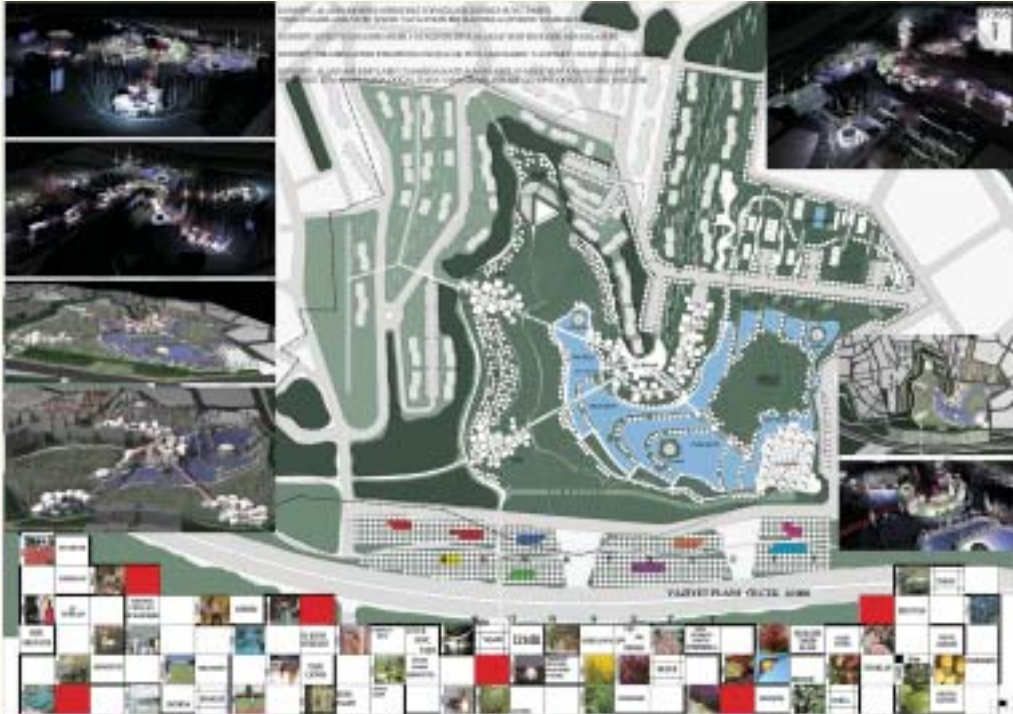
Göletin kıyısındaki bitkilendirmede, her mevsim renge renk bir görünüm hayal edilerek ilgi çekici renklere sahip bitkilere yer verilmiş ve su kenarındaki gölgeli dinlenme mekanları oluşturulmuştur.

Alan içindeki mezarlık, oluşturulan göletin içine alınarak, ser-viler ile yeşil bir ada haline getirilerek, görsel etkisi azaltılmış-tır. Servilerin altında kıyı boyunca oluşturulan gül bahçesi, güllerin açtığı mevsimde adaya bambaşka bir görünüm sağlayacaktır. Arboretum bitkilendirmesinde, İzmir’de yetişebilen ama her yerde çok fazla rastlanmayan bitkilerin kullanımına özen gösterilmiştir.

Juri Raporundan

Arazinin doğal eğimini iyi yorumlayan ve bir konsept oluşturan içeriğine karşın işlevsel odaklaşmalar nedeniyle yoğun yapılaşma riski taşıması ve gölet alanının gerçekleşmesinin ekonomik olmaması nedeniyle jüri tarafından uygun bulunmamıştır.

Juri Raporundan

(4-3) oy çokluğu ile (karşı oylar Koray Heper, Salih Zeki Pekin, Emel Göksu)

Fonksiyonel öğelerle donatılmış temel bir tasarım aksının bulunması olumlu nitelendirmekle birlikte kent ve ulaşım

bağlantılarının değerlendirilmemesi, alan olarak gösterilen bazı işlevlerin mimari işlevlerinin kurulmaması ve tasarımda gözetilmemiş olması, güçlü bir ulaşım şeması önermemesi jüri tarafından uygun bulunmamıştır.

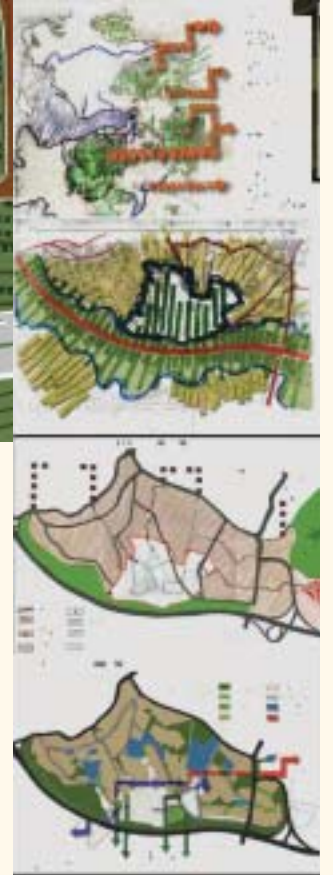
uzundere rekreasyon vadisi proje yarışması-1/500

uzundere rekreasyon vadisi proje yarışması-1/500

Sürdürülebilir Daha Yeşil Bir Kente Katkı Uzundere Kentsel Düzenleme Raporu

Ülkemizin 3. büyük kenti olan İzmir'in kent merkezi incelendiğinde kentin nefes almasını sağlayacak, periferisinden kent içine giren hava sirkülasyonunu oluşturacak düzenlenmiş aktif yeşil alanların eksikliği dikkat çekmektedir. Bu sebeple İzmir kentsel bölgesinin güneyde sonlandırarak sınırını oluşturan yarışma alanının, kent yerleşmesinin güneyinde bulunan orman alanları ile kent içine doğru ilerleyen bugün jeolojik sakıncalı (daha sonra peyzaj düzenlemeler yapılması önerilen açık alanlar) alanlar ile köprü kurabilecek, aktif, kent içinde nadir kalan yeşil alanlardan olduğu anlaşılmıştır. Bu da kent içinde yapılaşmamış, kamusal (özellikle yeşil alan olarak) alanın önemini, alan kullanımında kent ve alanın yakın çevresinin ihtiyaçlarının karşılanması konusunda hassas davranılması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Hazırlanan Uzundere Rekreasyon Vadisi Projesi ile;

-Yarışma Alanına kentin ihtiyaç duyduğu asal bir etkinlik yaratan Kentsel Kimlik kazandırılmıştır: Kente ihtiyacı olan Afet ve Risk eğitiminin de verileceği AKUT Uygulama ve Eğitim Merkezi ile kentsel-kamusal kimlik kazandırılmıştır. AKUT olarak projelendirilen yapının Aydın-Çeşme otoyolu üzerinde görünebilir, kente hakim ve

referans oluşturacak konumda olması, yakın il ve ilçelerin de eğitim ve uygulama alanı olarak faydalanacağı kenti ulusal düzlemde temsil edecek olması proje kimliğinin ana temalarından biridir. Söz konusu proje her tür sosyal ekonomik kültürel farklılıkları olan kentli profillerini bir araya getirerek ortak toplum ve kentli bilincinin oluşumu sağlanacaktır.

-Yarışma Alanı Yakın Çevresi İhtiyaçları: Proje alanı yakın çevresindeki yerleşme alanlarının ve kent bütünü'nün sosyal, kültürel, rekreatif ihtiyaçlarına cevap verilmiştir.

Yarışma alanı ile yakın çevresi arasında beş ana yaya aksı ve alana giriş noktası oluşturulmuştur. Söz konusu yerleşme alanlarından uzanarak proje alanına gelen yaya aksları; üzerlerinde bütünleştirilerek düzenlenmesi gereken park alanları - tanımsız alanlar ve peysaj düzenlemesi ile oluşturulması önerilen çizgisel yeşil alanlardan oluşmaktadır.

-İzmir Kenti Gelecek Vizyonuna Paralel Projelendirme: Yarışma alanı ile aynı otoyol güzergahı üzerinde bulunan taşınması planlanan Uluslararası İzmir Fuarı kendi çevresinde, dolayısı ile yarışma alanı ile arasında yer alan ticaret alanlarında destek üniteler oluşturacaktır. Fuar alanının hizmete girmesi ile çevresinde gelişecek olan ticaret merkezleri, servis alanları, otellerin ihtiyacını karşılayacak rekreatif tesisler kentin güney yapılaşma bölgesinde ihtiyaçları karşılamaya yönelik bütünlük oluşturacaktır.

-Sürdürülebilir Kentleşmeyi destekleyen sürdürülebilir kentsel parça :Proje vadisi içerisinde oluşturulan Pazar alanı, ekolojik ürünlerin çevre sakinlerince yetiştirilmesi ve pazarlanmasında bölgesel kalkınmayı, projenin benimsenmesini ve proje içinde aktif rol alınması ile proje vadisinin genel bakım ve hizmetlerinin karşılanmasını hedeflemektedir.

-Hazırlanan proje ile plan değişikliği gerektiren düzenlemeler ve gerekçeleri;

1-Yarışma alanı sınırları içerisinde kalan 8500 m²'lik sağlık alanı, alanın doğusunda 15 mt'lik yolun doğusunda kalan rekreasyon alanına 10 000 m² olarak taşınmıştır. Bu değişiklik ile;

-Yarışma alanı içerisinde yeşil alan bütünlüğü sağlanmıştır.

-Ana yaya akslarından biri olan Limontepi çevresi konut alanlarının, yarışma alanına kuzeyden yaya girişini sağlayan geniş ağaçlıklı yolun, yarışma alanı içerisinde meydanla bağlantısı sağlanmıştır.

-Sağlık alanı, 15mt'lik taşıt yoğunluğu yüksek ana ulaşım aksına cephendirilmiştir.

-Sağlık alanı parsel içerisinde otoparkını sağlayacaktır ancak özel durumlarda karşısında yer alan rekreasyon alanı için oluşturulan otopark destekleyici olacaktır.

2-Yarışma alanının batısında bulunan belediye uhdesinde kalan 3000 m²'lik konut alanının kaldırılarak yeşil alana dönüştürülmesi değişikliği ile;

-Planlama alanında nüfus yoğunluğu düşürülmüştür.

-Yaklaşık 0.80 emsal ile hesaplandığında 2400 m² konut yapılaşma hakkı kaldırılmıştır.

-Yarışma alanının batısında alanın giriş ve yönlendirme ihtiyacını karşılayacak projelendirilmesine izin verilmiştir.

3-Kaldırılan konut alanının yapılaşma hakkının bir kısmı yaklaşık 750 m² (750m² tabanda) proje alanı-

nın doğu bölgesinde otopark alanı ile ilişkilendirilmiş Ticaret Alanı olarak düzenlenmesinde kullanılmıştır. Bu değişiklik ile;

-Yakın çevrede imar planlarında yer almayan günlük ihtiyaçların karşılanabileceği ticari alanlar ile 25 hektar alan büyüklüğündeki rekreasyon vadisinin ticari gereksinimlerini sağlamakta ve aynı zamanda çevre yerleşim alanlarında yaşayanları proje alanına yaklaştırmaya, alıştırmaya misyonu da yüklenmektedir.

-Projede yarışma alanının doğusunda bulunan özel mülkiyete sahip parsellerin bir kısmının % 40 yasal terk alındıktan sonra proje kapsamında oluşturulan yeni ticaret alanından yer verilmesi önerilmekte olup, bu şekilde yarışma alanının uygulamaya geçebilmesinde kamulaştırma maliyeti oldukça azaltılmaktadır.

4- Kaldırılan konut alanının yapılaşma hakkının diğer kısmı olan 1090 m², yarışma alanının güney batısında yer alacak olan ve aynı zamanda projenin kentsel kimlik ayağını oluşturan AKUT Uygulama ve Eğitim Merkezi için kullanılacaktır.

5-Yarışma alanı içerisinde kalan Belediye Hizmet alanları kaldırılmış olup, rekreasyon alanı içerisinde belediyenin hizmet edeceği alanlar oluşturulduğundan bu iki fonksiyon proje ile bütünleştirilmiştir.

Juri Raporundan

Güçlü bir kent bağlantısı ve mimari tasarım konseptine sahip olmasına karşın otoyolla yarışan masif bir strüktür önermesi, ekonomik ve uygulanabilirliğinin zayıf olması, doğal verileri yeterince gözetmemesi jüri tarafından uygun bulunmamıştır.

Göç - Çöküntü Alanları - Yetersiz Kentsel Donatı - Eğitimsiz Çocuklar

Çocuk Müzesi: Çocuğa Hizmet - Kültürel Buluşma - Toplumsal Aydınlanma ve Gelişim

Günümüzde kent yaşamından mağdur olan gruplardan biri de çocuklardır. Kent bütününde ve özellikle çöküntü alanlarında, kent yaşamı çocuklara yeterli oyun alanları sunmamaktadır. Oyundan uzak yetişen çocukların kişisel gelişimi eksik kalacaktır. Çocuğa hizmet kavramından yola çıkan bu proje çocuk ve kent ilişkisinde var olan boşlukları, yetersizlikleri doldurmak amacıyla güder. Toplumsal aydınlanma ve gelişim için, özellikle çocuğun eğitimi şarttır. Çocuk müzesi, geleneksel aile yapısının değişmesiyle ortaya çıkan kreş kavramının bir alternatifi olmaktan öte, kreşin çocuklarda yarattığı olumsuz etkilerin çözümüdür.

İzmir Çocuk Müzesi alışlageldik bir "müze" değildir. Çocukların farklı kültürlerle buluşmasına olanak sağlayan bir araç olan müze, önerdiği rekreatif alanlarla da İzmir kent bütünü içinde odak noktası oluşturacaktır. Müze, çocukların yaratıcılıklarını geliştirmeyi, amaçlar. Kentin içindedir, ama kent gerilimlerinden uzaktır. Çocukları doğal yaşamla bütünleştirerek eğitir.

İzmir Çocuk Müzesi ve Parkında çocuklar mekanın efendileri olacaktır. Proje alanın çevresinde konut alanları yögundur. Müze, bir cazibe noktası olacak ve yatırımcıları

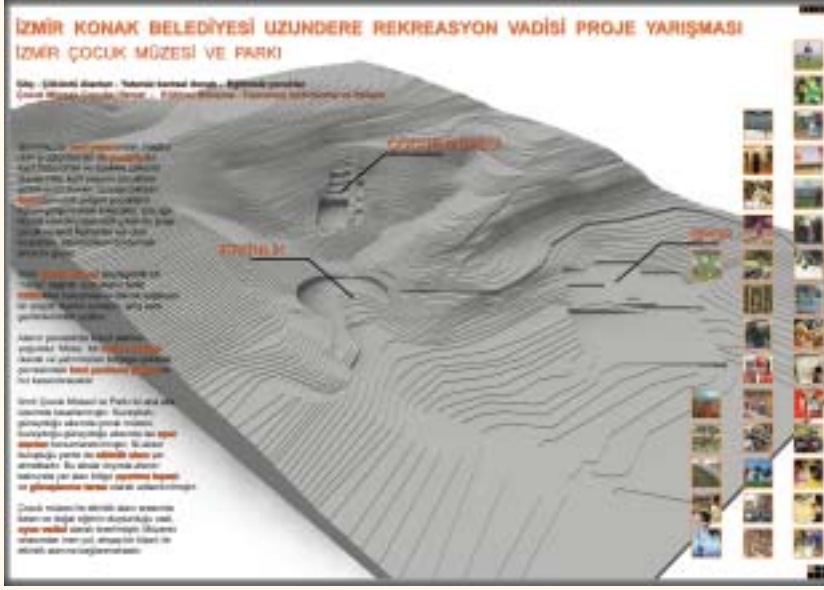
bölgeye çekerek çevresindeki kent yenileme projesine hız kazandıracaktır.

İzmir'de mevcutta bir çocuk müzesi yer almaktadır. Yeterli açık ve kapalı alanlar olmamasından dolayı müze tam olarak bir faaliyet alanı bulamayıp İzmir bütününe hitap eden bir müze olamamıştır.

Tasarım

İzmir Çocuk Müzesi ve Parkı iki ana aks üzerinde tasarlanmıştır. Kuzeybatı-güneydoğu aksında çocuk müzesi, kuzeydoğu-güneydoğu aksında ise spor alanları konumlandırılmıştır. İki aksın buluştuğu yerde de etkinlik alanı yer almaktadır. Bu akslar dışında alanın batısında yer alan bölge uçurtma tepesi ve güneşlenme terası olarak değerlendirilmiştir. Bu akslar üzerinde yer alan tüm aktivite alanları (Çocuk müzesi, etkinlik alanı, spor alanları) araziye en az müdahale ile yerleştirilmiştir.

Araziye taşıt alınmayacaktır. Ancak gerektiğinde spor alanı aksı acil durumlarda servis yolu olarak da kullanılabilir. Üç noktadan erişim olanağı bulunan alanda, otoparklar alan dışında konumlanacaktır. Uçurtma tepesi ve güneşlenme terasında model uçak gösterileri, paintball, uçurtma şenlikleri gibi çok amaçlı aktiviteler düzenlenmesi amaçlanmıştır. Çocuk müzesi ile etkinlik alanı arasında kalan ve doğal eğimin oluşturduğu vadi, oyun vadisi olarak önerilmiştir. Müzenin ortasından inen yol, ahşap bir köprü ile etkinlik alanına bağlanmaktadır.

Çocuk Müzesi

Çocuk müzesi çocukların rahat , özgür ve güvenli hareket etmelerine olanak sağlamaktadır. Araziyle bütünleşen kurgu sonucunda oluşan teras ve avlular çocukların doğal yeşille bulunduğu mekanlar olarak tasarlanmıştır. Müze ana etkinlik aksı çevresinde yer alan ve farklı kotlarda yerleştirilen 8x8 metrelik birimlerden oluşmaktadır. Bu sayede çocukların algısını kuvvetlendirecek net bir dolaşım elde edilmiştir. Etaplanmaya olanak sağlayan 8x8 metrelik modüler sistem tünel kalıp yöntemiyle inşa edilecektir. Farklı aktivitelere olanak sağlayan esnek plan şeması zaman içinde eklenilecek yeni fonksiyonlara göre de farklı iç mekânlar tasarlanabilecektir.

Çocuk Müzesi yapı itibariyle üç aşamadan oluşmaktadır: Birincisi, atölyelerden oluşan eğitim birimleri; İkincisi sinema, konferans, gibi görsel-kültürel etkinliklerin gerçekleştirildiği mekânlar; Üçüncüsü ise binanın bütününe yayılan sergi alanları ve eğitim sürecinde üretilen, oyuncak, resim, heykel, seramik gibi ürünlerin satışa sunulduğu birimlerden oluşmaktadır. Sergi alanlarında ayrıca yurt içi ve yurtdışında çocukların merakını uyandıran eğitici sergilerin getirilmesi amaçlanmıştır.

Oyuncak, çocuğun psikolojik ve sosyal gelişiminde çok önemli yer tutar. Çocuğun kendi oyuncakını kendisinin üretmesi, oyuncakıyla kurduğu ilişkiyi kuvvetlendirir. Bu amaçla atölyelerde çocukların oyuncaklarını üretmeleri sağlanacaktır. Ayrıca atölyelerde resim, heykel, müzik gibi çağdaş sanatlar öğretilmektedir.

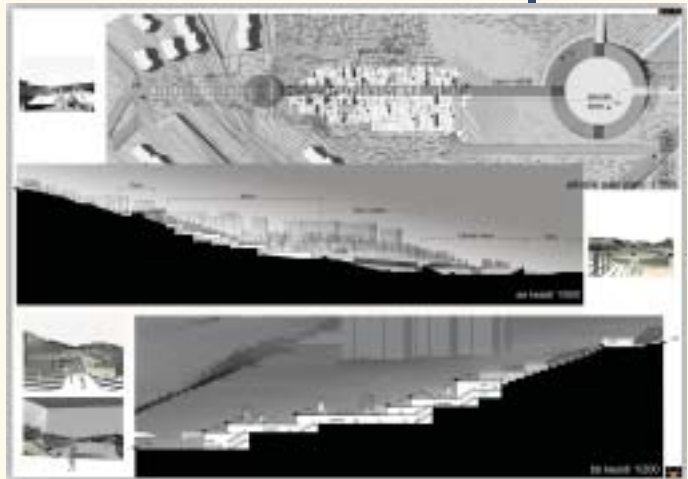
Çocuk Müzesi ve parkında kapalı alan kullanımları aşağıdaki gibidir:

Kapalı Alan: 5.957 m²
Etkinlik Alanı: 237 m²

Çocuk Müzesi: 4.800 m²
Spor Alanı: 920 m²

Juri Raporundan

Simge özelliği taşıyabilecek bir tasarım konseptine sahip olmasına karşın, önerdiği büyük yapı kitlesi nedeniyle doğal verilerle uyumsuz olması, bitkisel dokunun tanımlanmaması ve mimari tasarımla bütünlük bir anlayışla ele alınmamış olması jüri tarafından uygun bulunmamıştır.

Yarışma alanı, Uzundere-Yurtoğlu- Cennetçeşme Mahalleleri sınırlarında kalan alanda bulunmakta ve çevresi için önemli bir ekolojik sistemin başlangıç noktasıdır. Bu doğal ekolojik miras alanı gelecekte kentin rekreasyon etkinliklerinin üretildiği, doğal değerlerinin kentli ile paylaşıldığı, spor ve doğayı tanıma faaliyetlerinin depolandığı, doğanın kent yaşamıyla buluşacağı bir mekan olarak tasarlanmıştır.

Kavramsal Yaklaşım

Kent içinde devamlılığı sağlayan kentsel yeşil alan sisteminin önemli bir parçası olarak değerlendirilen ekolojik koridorlar, bu yüzden ekolojik anlamda korunması, geliştirilmesi ve onarılması gerekli peyzajlar olarak değerlendirilebilir.

Kentlerin etki alanı içinde kalan doğal alanların korunması önemli bir sorundur. Doğal alanlar, kentin rekreasyon ihtiyaçlarının bir kısmını karşılarken, belirli ilkeler doğrultusunda korunmalı, bu planlanma ve tasarım aşamasına da yansmalıdır.

Bu nedenle Uzundere Rekreasyon Vadisi planlama ve tasarımında salt amaç; fuar, piknik yada ticari alan yaratmak değil, üst ölçekte alanın iyileştirilmesi ve alanın özgün doğal yapısını güçlendiren bir peyzaj anlayışının geliştirilmesiydi.

Amaçlar

- Çeşitli açık ve yarı açık kamu mekânları yaratarak, kent yaşamını bu alanlara çekmek ve bu alanlarda canlı bir toplumsal ortam yaratmak.
- Kentlinin yıl boyunca, dinlenme, eğlence ve rekreasyon ihtiyaçlarını yeniden tanımlamak ve sosyal - kültürel bir odak noktasına dönüştürmek.
- Konak halkına özgü kültürel canlılık ve kentsel çevre unsurları ile bütünleşecek görsel kalitenin artırılarak kent kimliğini geliştirmek.
- Alanda, parkları pasif dinlenme alanları olmaktan öte gündelik yaşamın canlı ve dinamik bir sahnesi / bir kentsel buluşma mekânı oluşturmak.
- Yere duyarlı, etaplara bölünebilen uygulanabilir parçalarıyla bir öneri gerçekleştirmek.
- Doğa ile tanışma olanaklarının sağlanması.

Hedefler

Uzundere Rekreasyon Vadisi yakın çevresini kullananların kentsel koşullardan, kirlilikten ve rutin hayatın sıklığından uzaklaştırılması ana hedefdir. Bu hedef doğrultusunda alanda;

- Sessizlik, dinlenme fırsatlarının yaratılması,
- Çekiciliği olan imajlar yaratmak (bu imaj kent içinde

doğanın öğelerinin hakim olduğu, doğaya ait bir özgürlük olarak ele alınması.)

- Alanın doğal özelliklerinin ve biçimlerinin korunabilmesi için tasarımın koruma ağırlıklı bir strateji temeline oturtulması.
- Yaya aksları ile yeşil sürekliliğin sağlanması ve kullanım cazibesinin artırılması.
- Projede su ve yeşil gibi doğal değerler ile yöre kültürüne ve mekanın mevcut kimliğine özgü mekansal değerleri, çağdaş yaklaşımlarla yorumlanması.

Yarışma Alanının İzmir Kenti ve Yakın Çevresi Etkileşimi

- İzmir kentinin doğal kimliğinde su öğesi de önemlidir. Bir deniz Şehri olan İzmir'nin, termal kaynakları, akarsuları, dereleri, gölleri, kıyı şeridi ve yer altı su zenginlikleri bulunmaktadır. Bu nedenle tasarımda su öğesi (göletler) önemli bir peyzaj değeri olarak kullanılmaktadır.
- Vadi ve yakın bölgesinde parklar önerilerek, ekolojik potansiyelle sahip alanların yeşil dokusu güçlendirilecek ve ovanın bütünleşmesi güçlendirilecektir. Böylece yeşil koridorun sürekliliği ile ekosistem korunacak ve kentin açık ve yeşil alan sistemini güçlenecektir.
- Yakın çevre içerisinde yaya ulaşımının desteklenerek, yayanın üstünlüğü sağlayacak bir yaklaşım tercih edilmiştir. Bu sayede oluşturulan yaya alanlarında kafeler, restoranlar, kır kahveleri, çay bahçeleri, balık lokantaları ve gezinme mekanları olarak kullanılan yaya alisi ve yaya koridoru parkla bütünleştirilmiş, yada mekansal sürekliliği sağlanarak ön yeşil mekanlar yaratılmıştır.
- Doğudan- Batıya uzanan derenin ekolojik koridor olarak düzenlenmesi ve bu alanlarda doğal kullanımlar yanında mevcutta varolan yeşil alanların da planlamaya dahil edilerek, 'yeşil koridor' un sürekliliği sağlanmış, ekolojik koridorun birisi olan bu alan bu bilinçle tasarlanmıştır.

- Uzundere rekreasyon vadisi, odak bir noktada bulunması açısından, yakın çevresi için önerilen kullanım kararları ile rekreasyon vadisi kimliğini tamamlayacak kentsel rekreasyon kullanımlarıyla donatılmıştır.
- Proje alanı ve yakın çevresi insan-doğa ilişki bağlamında etkileşimi içerisinde kalan simgesel peyzaj konseptleriyle bütünleştirilmiştir.

Mimari Yapılaşma Konsepti

Araştırmamızda da ortaya konan, bir bölümü de şartnamede belirtilen yarışma alanına ait değerlendirmeler:

- Arazinin mevcut doğal miras değeri,
- Önemli kentsel seyir mekânlarının potansiyeli,
- Arazi eğiminin potansiyeli,
- Çevredeki bozuk yapılaşmadır.

Yukarıdaki potansiyelleri değerlendirecek ve olumsuzlukları giderecek yaklaşım seçeneklerimizin neler olabileceği incelendiğinde:

- Mevcut binaların(gecekondular) benzer mimari dilini kullanarak yeni Mimari yapılaşmanın yapılamayacağı,
- Arazinin mevcut doğal miras varlığından yola çıkarak bu doğal mirası geliştiren yeni bir dil üretmenin gerekliliği görülmüştür.

Juri Raporundan

Doğal verilerin olumlu bir biçimde değerlendirilmemesi, alan olarak gösterilen bazı işlevlerin mimari ilişkilerinin kurulmaması ve tasarımda gözetilmemiş olması, güçlü bir ulaşım şeması önerememesi yapılaşma yoğunluğunun çok yüksek tutulması, hareketli su öğesinin çok abartılmış olması jüri tarafından uygun bulunmamıştır.

